

ЛЮБОПИТНИ ФАКТИ ЗА ВЪЗНИКВАНЕТО НА ПИСМЕНОСТТА

Но как всъщност са възникнали буквите?

Първо беше рисунката

От много стари времена датират рисунките, използвани като средство за комуникация. Изследователите смятат тези рисунки, изобразяващи живота на хората от каменната ера, за първи предшественици на писмеността.

Азбука с 50 хиляди знака

Първите следи от писменост в Китай археолозите открили върху едри говежди кости. Знаците са издълбани цели 1400 години преди Христа. Днес китайската писменост се състои от около 50 000 знака. Ако познаваме поне 3 500 от тях, ще разберем 98 процента от написаното. На учениците са нужни поне няколко години, за да ги усвоят.

От „крък“ до буква

Най-старите писмени знаци са открити в Месопотамия, днешен Ирак. Около 3 300 години преди Христа шумерите създават т.нар. клинообразно писмо. С помощта на остър камък те издълбават знаци върху глинени плочи. Символът за „крък“, например, първоначално изобразявал само тази част от човешкото тяло. След това започнал да се използва и за думата „ходя“, а накрая се превърнал в една единствена буква.

„Учи, за да не работиш“

Египтяните наричали писмеността си „божествени думи“, на които приписвали магически свойства. Терминът „йероглиф“ идва от гръцки и означава „свещени вдлъбнатини“. Сред египтяните само малцина умеели да пишат. Тези хора се радвали на голямо уважение. Запазена е една показателна поговорка: „Ако станеш писар, ръцете ти ще са чисти, а кожата – гладка“.

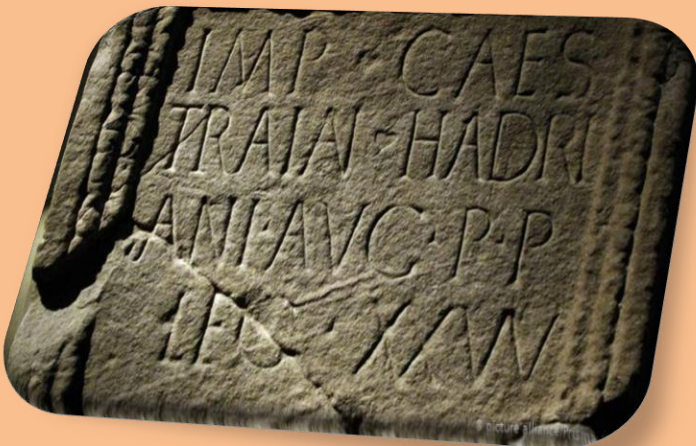
Потъналата тайна на маите

Голям брой стари надписи не са разшифровани и до днес. Високоразвитата култура на маите е безпощадно заличена от испанските конкистадори. През 1562 епископ Диего де Ланда наредил да бъдат унищожени множество олтари, изображения и текстове. Оцелели едва четири ръкописа. Засега археолозите са разшифروвали само няколкостотин знака, с които трудно могат да решат загадката на изчезналата цивилизация.

Латиницата

Латинската писменост завладява света по времето на Римската империя. В основата ѝ стои гръцката азбука, която римляните пригаждат към нуждите си, като допълват буквите G, Y и Z, а W е добавено като 26-а буква чак през Средновековието. Латинската азбука е най-разпространената в целия свят.

На кирилица пишат стотици милиони

Кирилицата става трета официална азбука в ЕС след приемането на България в тази общност през 2007 година. Заедно с глаголицата, тя е използвана при записването на старобългарския книжовен език. В наши дни кирилица използват още руският, беларуският, украинският, русинският, македонският, сръбският, монголският и някои от езиците на страните от бившия СССР в Азия и Източна Европа.

Писменост според нуждите

Днес са познати около 100 азбуки. При арабската писменост съществуват дори две форми – една за практическа употреба и друга за калиграфска украса. А пък староеврейската писменост се е използвала само в религиозни текстове. Това се променя едва след основаването на израелската държава, когато староеврейският става официален книжовен език.

От Гутенберг до хавайското училище

В музеят на Майнц се намира най-старата книга в света – Библията. През 1452 година Йоханес Гутенберг изобретява печатарската преса, с чиято помощ отпечатва Светото писание. За да подготви 200 екземпляра, му трябвали цели две години. Без неговото изобретение днес нямаше да има нито книги, нито учебници. На хавайските ученици им е най-лесно – тяхната азбука се състои от само 12 букви и 1 символ.

клавиатурата

От перото до

Векове наред човекът пише на ръка, но индустриалната революция значително го облекчава. След епохата на перото, първо се появяват писалките, после химикалките, а успоредно с тях и пишещата машина. Тя се произвежда в различни варианти според спецификата на езика. А нечетливите ръкописни писма, с които хората се мъчили столетия наред, остават в миналото. Но там остава и красотата на ръкописа.

Въпреки технологичния напредък хората продължават да пишат на хартия и да печатат книги. Докато не се появява компютърът. Доскоро използван предимно в науката, днес персоналният компютър е част от всекидневието.

Технологичният прогрес често ни кара да забравим, че образованието е истински дар. Над 780 милиона души по цял свят не могат да четат и да пишат. Повечето от тях живеят в Индия и Африка, а най-засегнати са жените.

